

NATO og framtíðin

BROYTINGARNAR í Eystur-europa og í Sovjetsamveldinum hava fingið sera kollveltandi avleiðingar fyri ikki bert fólkíð í hesum londum, men eisini fyri okkum, sum búgva eystanfyri. Stóra og sterka verjusamgongan NATO hevur havt ilt við at fótad sær eftir, at kommunistiski vandin er fokin. Samgongan hevur rætt og slætt mist sín høvudsfigginda, nevniliga kommunistisku londini. Figgindamyndin er horvin, og spurningurin er nú, hvør framtíðar leikluturin verður hjá NATO, og hvørja ella hvørjar nýggjar figgindamyndir henda hernaðarsamgongan skal fáa sær.

HETTA var eitt av høvuds-evnunum á fundi í NATO í vikuni. Hvat vilja vit við NATO og hvussu verður við verjuni av Europa í heila tíkið! Hóast nógv er broytt eystanfyri, og verjusamgonga teirra er uppløyst, so halda vesturlenskir serfrøðingar, at vandin enn ikki er av. Enn lúrir vandin fyri einum borgara-

kríggi í Sovjetsamveldinum, og framvegis er ógreitt, hvør fer at hava ábyrgdina av kjarnorkuvápnunum. So leingi hesin vandi er til staðar, megu vit rokna við, at NATO fer at vera tilbúgvíð og á varðhaldi hvat stöðuni eystanfyri viðvíkur.

LONDINI eystanfyri, sum hava kvett við kommunistisku fortíðina, kenna seg framvegis ótrygg. Tey bera ótta fyri, hvat kann henda í Sovjetsamveldinum, nú tær einstøku republikkirna fáa sjálvstýri. Tað var við hesum í huga, at tjekkoslovakiski uttanríkisráðharrin hevði eina rættiliga hugvekjandi grein í einum týskum blað, beint undan fundinum millum NATO-londini. Hann vísti á vandan fyri eystan og heitti á NATO um at loyva eitt nú Tjekkoslovakia at gerast limur í samgonguni. Hetta fyri at tryggja landinum tess demokratiskt vunnu rættindini. Tað er so ikki bert Tjekkoslovakia, sum ynskir at koma upp í vesturlensku verjusamgonguna, eisini onnur lond í Eystureuropa ynskja tað, og eru menn sum franski

forsetin fyri, at dyrnar verða latnar upp fyri hesum londum. Hetta er annars júst ein av spurningunum, sum NATO kemur at taka stöðu til í næstum.

HVUSSU heimsmyndin fer at síggja út nú eftir at múrarnir eystanfyri eru fálnir, er spurningurin, sum vesturlenskir leiðarar vísa størsta áhuga í løtuni. Hvar finnst framtíðar figgindamyndirnar! Her standa trupulleikarnir í Mið-eystri, borgarakríggið í Jugoslavía og so eisini versnandi livikorini í 3. heiminum sera framarlaða. Mett verður, at neyðugt er at hava okkurt slag av verju — fyri ikki at siga álopssamgongu — fyri rætt og slætt at tryggja heimsfriðin. Umframt NATO er so eisini talan um vestur-europeisku samgonguna, (Vesturuniðin), og so EF, sum hevur umhugað at skipa ein verjuher.

OG hvør er og verður so okkara leiklutur í einum framtíðar verjusamarbeiði í Europa, kann ein spyrja! Avvápnadurin og broytingarnar eystanfyri fara helst at hava við sær,

at týðningurin av NATO-stöðini í Mjorkadali fer at minka niður í einki, tí figgindamyndin er horvin ella nær tað. Tað er einki dulmál, at flestu føroysku flokkar eru ímóti vrandi hernaðarstöð. Vónandi fara broytingarnar eystanfyri heilt at taka sjálvt tilverugrundarlagið undan hesi stöð. Men hvussu verður við stöðu okkara til eitt framtíðar Europa, hevur lítið verið tosað um. Tað orðaskiftið hava vit so til góðar.

sosigaley

Dimmalætting
14. SEPTEMBER

DAGBLAÐIÐ
14. SEPTEMBER

HAUSSUR
14. SEPTEMBER

14. SEPTEMBER

FRIU FØROYAR

NORÐYSTA

Frii Føroyar og blaðútgáva

Frii Føroyar - blaðið, sum stendur fyri friði, umhvørvisvernd og sosialistiskum tjóðveldi - fer nú at minka um útgávuna. Hetta verður upplýst í blaðnum í gjár. Sagt verður frá, at vánaliga búskaparstöðan ger, at blaðið her eftir fer at koma út annanhvønn friggjadag. Á forsiðu blaðsins stendur m.a.:
"Vánaliga búskaparstöðan í landinum rinur við øll og alt. Eisini blaðútgáva. Frii Føroyar hava sostatt eisini kent sviðan av teir kreppu, sum meira og minni smíðrar og sorar alt samfelagið. Inntøkur

blaðsins hava verið í minking og eru tað framvegis. Mest av lýsingum."

Blaðleiðslan sigur viðari, at roynt hevur verið at spara á øllum økjum, so er einasti útvegurin í løtuni at skerja útgávuna. Vónað verður íð, at blaðið kann koma fyri seg aftur og koma út sum vant hesi 9 árin, eina ferð um vikuna.

Tað er neyvan nakað dulmál, at tað er torført at reka forrætning í Føroyum í dag. Og blaðútgáva er eitt slag av forrætning. Her skulu inntøkur og útreiðslur helst samsvara og helst skal nakað verða til avlops, soleiðis at ein kann gera nýløgur ol. Herfyri gavs Tingakross-

ur, síðani gavst 14. September og seinast Dagblaðið eisini. Dagblaðið er kortini úttaftur-komið og ætlanin er, at 14. September skal koma á gøtuna aftur í næstum. Tingakrossur sigst eisini skula koma út aftur.

Føroyar megu vit ein tann tjóð í heiminum, sum hevur heimsmet í blaðútgávu. Tað kunnu sjálvandi vera ymar hugsanir um tað nú er rætt at hava so mong blað. Onkur vil halda, at betur var, um vit høvdu tvey ella kanska trí blað. Men soleiðis sum blaðmynsturíð - og floksmynsturíð - hevur verið í Føroyum, so hava teir politisku flokkarnir ynskt at hava sítt blað. Hvussu leingi hetta fer at halda fram vil tíðin vísa. 14.

andi og Tingakrossur skulu í hvussu er vera vælkomnir aftur á marknaðinum. Kanska tað kann vera við til at fáa meira lív aftur í samfelagskjakið. Hvat víðvíkur Frii Føroyum, so er tað greitt, at hetta blað stendur fyri nokrum ávísam meiningum, sum eisini skulu sleppa fram. Ti er bara at vóna, at blaðið, sum her eftir fer at koma út aðru hvørja viku, fer at hava meira av tilfari og her verður ikki minst hugsað um føroyskt mentanartilfar, ið blaðið altíð hevur sett í hásæti og annars tilfari um umhvørvisvernd, sum blaðið hevur í sínum skjóldri. Tað verður ongantíð skrivað nógv um tað málið.

Dumping

Herfyri varð grein her í blaðnum, har sagt varð frá, at ávísir føroyskir alarar selja aldan laks fyri dumpingprísir í USA. Hetta kann koma føroysku alivinnuni aftur um brekku. Ti fáa - i hesum førinum amerikanarar - haldgøð prógv fyri, at aldur fiskur úr Føroyum er seldur til dumpingprísir, so kunnu myndugleikarnir seta bann móti innflutningi ella hækka tollin, soleiðis at tað ikki loysir seg at útflyta laks til USA. Nú frætta vit, at norðmenn hava selt aldan laks til EF til dumpingprísir, og at Bretland og Írland hava sent klagu til EF-myndugleikar. Endamálið við hesum er antin heilt at steða norska innflut-

inginum ella áseta høgan toll. So mikið álvarligt er málið, at norski uttanríkisráðharrin á NATO-fundi heitti á bretska starvsfelaga sín um at forða fyri, at norskur innflutningur verður stöðgaður. Hetta málið eigur at geva føroyingum gáshald, tá hugsað verður um "leysa" tíðindini um dumping av føroyskum laks í USA. Hvat nú um vit eisini dumpa laks til EF! Hetta er so enn bert ein fiktivur spurningur, men føroyskir myndugleikar eiga so sanniliga at vera á varðhaldi. Allarar áttu at fingið boð um, at tað verður sera hart revsað selja teir laks fyri dumpingprísir, tí hetta kann oyðileggja fyri alla alivinnuna sum heild.